

zaaknummer 2011 T 511

Advies van 19 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. J.P.A. Thijssen, advocaat te Rotterdam,

tegen:

[naam]

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders FIC (Broeders van Maastricht).

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met een bijlage is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 18 juni 2012. Op 19 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders FIC.

1.2. Op 31 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Thijssen voornoemd. Voorts was aanwezig een gebarentolk, mevrouw [naam].

Namens de Congregatie van de Broeders FIC zijn verschenen broeder [naam] voornoemd en de heer [naam].

2. De klacht

2.1. Klager, die slechthorend is, ging van [jaar] tot [jaar] naar het Instituut voor Doven in [plaats] (hierna: 'het instituut'). De ouders van klager zijn gescheiden toen hij zes jaar oud was. De moeder van klager woonde met zijn zus in [plaats]. De vader van klager woonde in [plaats]. Daarom verbleef klager al vanaf jonge leeftijd intern op het instituut. Klager heeft op de kleuterschool en lagere school een leuke tijd gehad.

Op zijn twaalfde kwam klager in een nieuwe groep. Aangeklaagde gaf aan die groep les in de Nederlandse en Engelse taal. Klager voelde zich vanaf het begin niet op zijn gemak bij aangeklaagde omdat deze erg streng was. Destijds werd geen gebarentaal gebruikt en werden dove en slechthorende kinderen geacht te liplezen en ook zelf te spreken. Als klager een vraag van aangeklaagde niet kon volgen, reageerde aangeklaagde met 'daag'. Klager vond dit erg vervelend en was mede daardoor bang voor aangeklaagde. Ook vertelden andere leerlingen dat aangeklaagde een 'vieze man' was.

Geregeld was klager met aangeklaagde alleen in het klaslokaal. Klager moest dan bijvoorbeeld blijven om het bord schoon te maken terwijl andere kinderen buiten speelden. Aangeklaagde stelde dan te willen controleren of klager zijn ademhaling goed gebruikte zodat hij zijn stem kon verbeteren. Klager moest dan op de grond gaan liggen. Aangeklaagde drukte met zijn hand op de buik van klager. Klager vond dit raar omdat hij bij de zuster gewend was dat zijn spraak werd geoefend voor de spiegel en met behulp van een microfoon. Aangeklaagde trok bij die gelegenheden ook geregeld de broek van klager omhoog zodat hij de penis van klager kon zien. Aangeklaagde raakte de geslachtsdelen van klager ook aan. Klager vond dit zeer onprettig. Hij schrok vreselijk en kon zich niet verzetten. Dit is tot het zeventiende levensjaar van klager vrijwel maandelijks gebeurd.

Bij een andere gelegenheid, klager was toen dertien of veertien jaar oud, zat klager op de bank en moest hij een boek voorlezen ter verbetering van zijn spraak. Aangeklaagde kwam toen achter klager staan en betastte de penis van klager tot klager klaarkwam. Dit is enkele keren gebeurd.

2.2. Klager heeft het gebeurde niet kunnen delen met zijn ouders. Hij durfde zijn vader en stiefmoeder niet te vertrouwen omdat zij eigenlijk geen belangstelling voor hem hadden. Zijn moeder en zusje zag klager maar twee keer per jaar tijdens vakanties. Klager wilde zijn moeder niet belasten met zijn verhaal.

Klager heeft zich in zijn schooltijd erg eenzaam gevoeld.

2.3. Klager heeft na zijn tijd op het instituut gewerkt als typograaf in een drukkerij in [plaats]. Na vijf jaar is hij, vanwege zijn huwelijk met zijn huidige echtgenote, verhuisd naar [plaats]. Klager heeft zijn vrouw in de verlovingstijd en aan het begin van het huwelijk verteld over het misbruik. Klager leed toen aan driftbuien. Door met zijn echtgenote te praten over het misbruik heeft klager het een plekje kunnen geven. Hij draagt het wel nog steeds als een zware belasting met zich mee. Door de publiciteit rond het misbruik zijn de herinneringen van klager ook weer volop bovengekomen.

2.4. Klager wil dat de verantwoordelijken het hem aangedane leed erkennen en daarvoor excuses maken. Klager wil voorts aanspraak maken op een financiële compensatie.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciale Overste heeft in zijn reactie gesteld dat aangeklaagde van [jaar] tot [jaar] op het instituut heeft gewerkt. Aangeklaagde behoorde niet tot de aldaar werkzame personen die speciaal waren aangewezen om logopedie te geven. Er zijn in het persoonsdossier van aangeklaagde of elders geen aanwijzingen gevonden voor mogelijk seksueel misbruik. De Provinciale Overste stelt dat als het zou zijn opgemerkt tegen aangeklaagde maatregelen zouden zijn genomen. In andere gevallen is dat ook gebeurd.

3.2. De Provinciale Overste stelt dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen, dat klager onwaarheid spreekt. Hij wil de pijn van klager erkennen en biedt daarvoor oprechte verontschuldigungen aan. Hij bewondert de moed van klager om het ondervonden misbruik bespreekbaar te maken.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Het gaat dan om het betasten van de buik van klager en voorts het bekijken van de penis van klager door aangeklaagde nadat deze de broek van klager omhoog had getrokken. Dit is tot het zeventiende levensjaar van klager vrijwel maandelijks gebeurd. Daarnaast heeft aangeklaagde de penis van klager betast tot klager klaarkwam. Dit is enkele keren gebeurd.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt het relaas van klager ondersteund door de verklaring en klacht van de heer [naam] (zaaknummer 2012T733) met betrekking tot aangeklaagde. De Klachtencommissie heeft, eveneens bestaand uit de onder dit advies genoemde leden, de klacht van de heer [naam] behandeld. De Klachtencommissie is tot het oordeel gekomen dat de klacht van de heer [naam] zodanig is dat deze als steunbewijs kan dienen voor de onderhavige klacht.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon, waarvan klager door zijn slechthorendheid temeer afhankelijk was. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

4.6. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de provinciale Overste kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders FIC (Broeders van Maastricht) de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 november 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders FIC (Broeders van Maastricht) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciale Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Provinciale Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciale Overste.